

Thuis in Stad

Verkiezingsprogramma 2014 - 2018

CDA Groningen

Inhoudsopgave

Inleiding

1. Zorgen voor elkaar
2. Wonen en leefomgeving
3. Ondernemen en economie
4. Bereikbare Stad
5. Veilig en leefbaar
6. Ruimte voor talent
7. Sociaal beleid is meedoen
8. Sport, kunst en cultuur
9. Duurzaamheid en natuur
10. Solide Stad

Inleiding

Groningen is een prachtige stad, dat is geen geheim. Niet voor niets werd de Stad in 2013 uitgeroepen tot de groenste van het land, en bleek dat inwoners van Groningen misschien wel de gelukkigste van Europa zijn.

Maar tegelijkertijd verkeert het land in zwaar weer en dat voelen we ook in de Stad. De werkloosheid is hoog en veel mensen worden gedwongen een beroep te doen op de sociale regelingen van de overheid. Het aantal mensen dat leeft in armoede is gegroeid en zelfs kinderen ontkomen daar helaas niet aan. Tegelijkertijd komen er extra verantwoordelijkheden én bezuinigingen vanuit het Rijk op ons af. Kortom, het zal moeilijk worden om de sociale Stad die we samen hebben opgebouwd niet af te laten brokkelen. Maar het is niet onmogelijk.

Sommigen gaan uit van de markt en willen deze het liefst de vrije loop laten. Maar in het leven draait het om meer dan alleen de economie. Anderen gaan ervan uit dat de samenleving alleen sterker kan worden met een grotere overheid, waardoor het eigen initiatief van mensen wordt ontmoedigd.

Het CDA wil de komende jaren juist op onze gemeenschappen blijven bouwen en verzet zich tegen verdere individualisering. Je leeft niet alleen voor jezelf, maar ook voor een ander. Daar past geen anonieme wijk bij en geen gemeente die alles voor ons regelt. Wij kiezen bewust partij voor de samenleving. Wij geloven heilig in het oplossend vermogen van mensen en organisaties zelf.

Het CDA baseert zich op christelijke normen en waarden die hun kracht en waarde hebben bewezen. We zorgen voor elkaar, we gaan verstandig om met wat ons gegeven is, we pakken onrecht en asociaal gedrag aan en rekenen erop dat iedereen doet wat hij kan en niemand achterover leunt.

We verzetten ons tegen zaken die de samenleving aantasten, zoals hufterig gedrag en drugsmisbruik. We maken ons zorgen om vereenzaming, een ingrijpend probleem dat onder oud en jong speelt en grondig aangepakt moet worden. Tegelijkertijd maken we ons sterk voor dingen die de samenleving versterken zoals sociale en economische activiteiten, en faciliteiten in de wijk. Verenigingen en gezinnen vormen de ruggengraat voor de samenleving die wij voor ogen hebben. En dan bepalen wij niet voor de Stad wat het beste is, maar zoeken we de samenwerking op. Met buurtbewoners en geloofsgemeenschappen, met vrijwilligers, met ondernemers.

Alleen op die manier kunnen we de komende jaren de Stad in stand houden waar we zo trots op zijn. Met dit programma presenteren wij ons plan voor een betere gemeente. Een gemeente die altijd luistert naar haar inwoners, als het kan initiatieven ondersteunt, en als het moet een vangnet biedt. Een gemeente, midden tussen de mensen.

1. *Zorgen voor elkaar*

Er is veel zorg voor elkaar in de stad. Dat past bij ons streven naar een samenleving waar mensen oog hebben voor elkaar en waaraan iedereen een bijdrage levert. De stad maken we immers samen. Gezond leven, steeds blijven leren en jezelf ontwikkelen, helpen gezond te blijven; daar kun je ook zelf wat aan doen. Wij maken ons zorgen over de veranderingen in de zorg.

Mensen willen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en in hun eigen vertrouwde omgeving blijven. Daar is vaak extra hulp voor nodig: eerst door familie en burens, later met extra professionele zorg in de buurt en pas in de laatste plaats door oplossingen buiten de eigen omgeving. Mensen moeten zelf nauw worden betrokken bij de vraag hoe zij het beste kunnen komen tot een volwaardige deelname aan de samenleving.

Wij willen dat mensen de zorg zoveel mogelijk in eigen hand kunnen houden. Als professionele hulp nodig is, hoort dat in de eigen buurt geregeld te worden dicht bij de mensen, bijvoorbeeld via de STIPs. Jeugdzorg, Ouderenzorg en Geestelijke gezondheidszorg willen we zoveel mogelijk onder één dak. Zorg en welzijn op wijkniveau maakt het mogelijk om de eigen kracht van burgers te stimuleren en de directe omgeving van burens en vrienden te betrekken. Wij willen één vertrouwd gezicht per gezin die de zorg inventariseert en zo nodig regelt.

Eenzaamheid is een groot risico als ouderen langer zelfstandig blijven wonen. Ook daarvoor is een vast contactpersoon in de buurt van belang. Daarnaast kan meer gebruik worden gemaakt van initiatieven van ouderenbonden en kerken.

1. Eenzaamheid is een probleem van ouderen, maar ook van jongeren. Meer initiatieven zijn nodig om vereenzaming tegen te gaan. De huisbezoeken aan 75-plussers moet blijven bestaan.
2. De overgang van zorg - Wmo/Awbz, GGZ, Jeugdzorg - van Rijk naar Gemeente mag niet leiden tot verschraling van de zorg. Mensen die een zorgindicatie hebben, moeten die zorg met een PGB kunnen inkopen als zij dat willen.
3. Mantelzorg wordt steeds belangrijker in de gezondheidszorg. Hulp op maat vanuit de gemeente is nodig om mantelzorgers te ondersteunen.
4. Steeds meer ouderen kunnen uit de voeten met internet. Door gericht gebruik te maken van bijvoorbeeld online platforms kunnen zij ook daar sociale contacten op blijven doen.
5. Het afschaffen van verzorgingshuizen maakt zaken als thuiszorg nog belangrijker. Dit moet gemakkelijk toegankelijk zijn en in de buurt met één aanspreekpunt.
6. De gemeente moet scholen blijven ondersteunen om jongeren een maatschappelijke stage te laten lopen. Leerlingen laten meelopen met verenigingen is voor beide partijen waardevol.
7. Met ouderen wordt per wijk nagegaan wat er moet gebeuren om de wijk voor hen beter toegankelijk en leefbaar te maken.
8. Verslaving, dakloosheid en prostitutie vinden we mensonwaardig. Opvang is niet genoeg om uit de vicieuze cirkel te komen. Zorg voor dak- en thuislozen en (verslaafde) prostituees moet vooral worden gericht op maatschappelijk herstel. De gemeente stimuleert dus doorstroom, afkicken, dagbesteding en meer verplichtende vormen van hulpverlening.
9. Ook de geestelijke gezondheidszorg hoort in het zorgcentrum in de buurt, om de toegankelijkheid te vergroten.
10. Groningen moet net zo toegankelijk zijn voor mensen met als mensen zonder beperkingen.

2. *Wonen en leefomgeving*

Leefbare buurten

Burgers verwachten een buurt die schoon, heel en veilig is, waarin zij elkaar kunnen ontmoeten. Goede verlichting en een nette buurt zorgen ervoor dat mensen zich prettig en veilig voelen. De gemeente maakt voldoende budget vrij voor fatsoenlijk onderhoud. Van elkaar verwachten we dat we onze eigen huizen en tuinen netjes houden en dat we respectvol omgaan met anderen en de openbare ruimte. Iedereen draagt er toe bij dat de stad ook toegankelijk is voor gehandicapten.

Wijk- en buurtbewoners zoeken elkaar op in hun eigen woonomgeving. Voorzieningen als scholen, winkels, kerken en sportverenigingen zijn cruciale ontmoetingsplaatsen binnen een wijk of buurt. Om kosten te besparen kunnen voorzieningen worden gebundeld. Zo kunnen zorg, onderwijs en sportvoorzieningen elkaar versterken.

Wonen en bouwen

Groningen groeit. Dat geeft kansen om de stad te ontwikkelen, maar tegelijkertijd zijn er ook grote risico's zoals Meerstad en Westpoort. Wij

houden vast aan de compacte stad en willen de huidige woon- en bedrijventerreinen eerst ten volle benutten. Voor iedereen die in Groningen wil wonen moet er geschikte en betaalbare woonruimte beschikbaar zijn. We gaan door met het bouwen van woningen voor starters, gezinnen en ouderen en gevarieerd bouwen binnen wijken. Leegstand en verpaupering zijn een smet op het aanzien van de stad. De gemeente maakt creatieve oplossingen mogelijk voor leegstaande kantoren en bedrijventerreinen mogelijk.

11. Leegstand van kantoren en andere bedrijfspanden wordt waar mogelijk actief aangepakt gericht op herontwikkeling. Kraken wordt niet getolereerd.
12. Verpaupering van bedrijventerreinen moet worden tegengegaan. Op leeglopende terreinen moet de bestemming kunnen worden gewijzigd in bijvoorbeeld woningbouw en/of groen.
13. De gemeente stimuleert het langer zelfstandig wonen. Vergunningsplicht voor mantelzorgwoningen wordt vereenvoudigd.
14. Van de woningen in een straat mogen niet meer dan 15% beschikbaar komen voor studentenhuysvesting. Het omzeilen van deze norm door het opsplitsen van woningen wordt niet meer toegestaan. Bouw van woonvoorzieningen voor studenten blijft nodig.
15. Wij willen verzorgde wijken. Niet nog meer bezuinigen op schoon, heel en veilig.
16. Struikelfietsen moeten worden aangepakt om de stad toegankelijk te houden voor minder validen. Dat is een verantwoordelijkheid van ons allen, voldoende fietsenrekken helpen.
17. Woningbouwprocedures moeten simpeler en korter. De rol van de welstandscommissie wordt beperkt tot het beschermen van ons historisch stadsgezicht.
18. De gemeente stimuleert initiatieven vanuit de wijk als het gaat om het onderhouden en schoon houden van de wijk. Bewoners weten zelf wat er nodig is in hun wijk om de leefbaarheid optimaal te houden.
19. Wijkloketten in Hoogkerk en Lewenborg blijven open.
20. Huisjesmelkers moeten worden aangepakt. De gemeente moet volop gebruik gaan maken van landelijke wetgeving, zoals het inzetten van bestuurlijke boetes en eventueel afdwingen van beheerovername.

3. Ondernemen en economie

Ondernemers zijn de motor van de economie. Een goed vestigingsklimaat is voorwaarde voor een bruisende stad. Daarbij hoort ook een breed en gevarieerd winkelaanbod. De huidige economische situatie en vooruitzichten vereisen een creatieve inzet van beschikbare middelen.

Het CDA wil samen met ondernemers vol aan de bak. De bedrijvigheid in binnenstad en in wijken willen we vergroten. Overbodige regels schaffen we af, faciliteiten gaan we verbeteren en ondernemers stimuleren we om nieuwe bedrijvigheid te beginnen. Daarvoor werken we samen aan de aantrekkelijkheid van de stad.

De binnenstad is van ons allemaal. Bij een gastvrije stad hoort dat die binnenstad schoon, heel en veilig is. In overleg met bewoners, ondernemers en gebruikers zorgen we ervoor dat de stad nog aantrekkelijker wordt.

Noord-Nederland heeft een groot deel van de topsectoren in huis. Dat kan worden versterkt door een duidelijke economische en bestuurlijke agenda in de noordelijke provincies. Gemeenten in het noorden, ook over de grens, zijn samenwerkingspartners - geen concurrenten - en kunnen beter samenwerken om de economie te versterken.

21. Winkels horen bij de stad, maar wij willen geen outletcentrum in Groningen.
22. Minder regels voor bedrijven en samen met het MKB kijken naar mogelijkheden voor ondernemen en initiatieven zoals bijvoorbeeld het uitbreiden van een terras.
23. Uitbreiding van de koopzondagen is een knieval voor het grootbedrijf. Ter bescherming van de kleine middenstander en de diversiteit van het winkelaanbod willen wij minder koopzondagen.
24. Meer commerciële invulling kan voldoende mensen naar het Forum trekken.
25. Groningen Airport Eelde kan meer voor de lokale economie betekenen als het zich, naast vakantievluchten, ook richt op reizen naar Groningen zelf.
26. Bij aanbestedingen door de gemeente wordt ruimte gegeven aan kleine zelfstandigen en kleine bedrijven om mee te dingen naar opdrachten, bijvoorbeeld door het opdelen van grote opdrachten. Maar ook aspecten als duurzaamheid en maatschappelijke participatie van het bedrijf in onze regio moeten een rol spelen.
27. Het CDA wil ruimte geven aan lokale voedselproducten bijvoorbeeld via groentetuinen, bijenteelt en kooklessen. Wij willen zo mensen verbinden en hun onderlinge betrokkenheid vergroten.
28. Culturele evenementen passen bij een bruisende stad. Het CDA wil dat de gemeente die stimuleert, maar, verwacht ook dat het grootste deel uit sponsoring kan worden betaald.
29. Het Fonds Ondernemend Groningen is een prima mogelijkheid om creatief samen te ondernemen.
30. De overheid heeft het primaat als het gaat om de structuur en de bereikbaarheid van de binnenstad. Als het gaat om het gebruik ervan geldt: minder gemeentelijke regie en, met oog voor elkaars belang, meer samen optrekken.
31. Het CDA wil meer sneltreinen en intercity's tussen Groningen en Duitsland.
32. Groningen wordt een aantrekkelijker stad voor beroepsvaart en watertoerisme. Bruggen, havens en waterterrassen hebben een uitnodigend karakter en gepaste openingstijden.

4. Bereikbare Stad

In Groningen moet iedereen zich vrij en gemakkelijk kunnen bewegen. Deze bewegingsvrijheid maakt dat mensen elkaar kunnen ontmoeten. Het zorgt ervoor dat mensen kunnen wonen, werken en recreëren waar ze willen. Door investeringen in verkeer en vervoer ontstaan randvoorwaarden voor een vitale economie, sociale samenhang en een duurzame leefomgeving.

Wonen en werken in Groningen is lastig zonder goede wegen en spoorlijnen. We willen nu en in de toekomst een aantrekkelijke stad zijn om in samen te leven. Daarom moeten we investeren in onze infrastructuur. Onze bereikbaarheid trekt bedrijven aan die zorgen voor banen. Dit houdt onze economie concurrerend en onze stad welvarend.

Het CDA wil een goed en robuust stedelijk netwerk van wegen voor fiets- en autoverkeer. Er is de afgelopen jaren teveel gefocust op de tram waardoor de fiets is ondergesneeuwd. Met name de komst van elektrische fietsen vraagt om een investering in de fietsinfrastructuur en fietssnelwegen.

33. Vernieuwing van de Zuidelijke Ringweg is dringend nodig. Bij de aanpak van de Zuidelijke Ringweg moeten alle reële mogelijkheden voor af- en opritten bij de Hereweg worden onderzocht. De Hereweg heeft een verdeelfunctie, op- en afritten kunnen voordelen opleveren voor de leefbaarheid in de wijken.
34. Er is meer ruimte nodig om je fiets te kunnen stallen in het stationsgebied.
35. Nieuwe wegen in en om wijken worden zo veel mogelijk aangelegd met stil en duurzaam asfalt.
36. Wijken kunnen de gemeente vragen om de verkeerssituatie te testen en wensen uit de buurt te verzamelen.
37. 30km-zones hebben alleen zin als ze ook zijn ingericht op die snelheid.
38. De stad lijkt wel een verkeersbordenjungle. Dat moet minder.
39. Een kabelbaan is een prima initiatief van ondernemers om de binnenstad, UMCG en Sontplein met elkaar te verbinden. De gemeente is wel ondersteunend, maar draagt niet bij in de kosten.
40. Liever auto's in de parkeergarage dan op straat. Daarom moet het parkeren in een garage lonen ten opzichte van straatparkeren. Daarnaast dienen bezoekers die parkeren in de stad niet op te draaien voor de kosten die de gemeente maakt voor de P&R-terreinen.
41. Vanuit elke wijk moeten mensen comfortabel met het openbaar vervoer naar binnenstad en station kunnen komen. Buslijnen kunnen efficiënter en praktischer.
42. Betaald parkeren wordt alleen ingevoerd in wijken waar voldoende draagvlak is onder bewoners. Blauwe zones met een parkeerschijf kunnen een goed alternatief zijn.
43. De bussen naar het Zernike zitten overvol. Daarom moet er in samenwerking met het OV-bureau geïnvesteerd worden in de buslijnen tussen station en Zernike.

5. *Veilig en leefbaar*

Veiligheid is een fundamenteel recht voor iedereen. Daarin speelt de overheid een belangrijke rol: zij is de enige die de mogelijkheid heeft om veiligheid af te dwingen door verstrekende maatregelen te treffen. Dat schept een grote verantwoordelijkheid waar zorgvuldig mee om moet worden gegaan.

De veiligheid van een samenleving hangt samen met de sociale verantwoordelijkheid die mensen in hun eigen omgeving willen nemen. Burgernet is een prima initiatief om burgers te betrekken bij de veiligheid in hun eigen omgeving.

Preventief waar mogelijk, aanpakken waar nodig

Het cliché van voorkomen is beter dan genezen is in veiligheidsbeleid onontkoombaar. Dat vraagt op korte termijn een investering, maar deze verdient zichzelf op lange termijn terug. Een softe aanpak van problemen brengt niet alleen een risico van falend beleid ten aanzien van criminaliteit en overlast met zich mee, maar tast ook het veiligheids- en rechtvaardigheidsgevoel van de burger aan. Het CDA kiest dus voor een stevig beleid waar nodig.

44. Veiligheidsbeleid moet worden aangepast aan de behoeften in de wijk.
45. De gemeente gaat het dealen van drugs op schoolpleinen te lijf. Er komen geen nieuwe coffeeshops.
46. Het Meldpunt Overlast is een belangrijk middel voor bewoners om klachten te kunnen melden. Het Meldpunt heeft alleen zin als burgers tijdig en duidelijk feedback krijgen over hun klacht.
47. Uitgaansgeweld en overlast komt in Groningen nog steeds veel voor. Daarom is het CDA voorstander van cameratoezicht op risicoplatsen om geweldsincidenten terug te dringen. Bovendien kunnen beelden worden ingezet bij opsporing en vervolging van geweldsplegers.
48. Er zijn notoire overlastgevers, vaak met verslavingsproblemen, die de politie veel tijd kosten. Dagbesteding is een zinvolle oplossing.
49. Buurt- en jeugdwerkers en buurt- en jeugdagenten zijn het aanspreekpunt in de wijk. Zij zijn ogen en oren van de buurt en horen frequent in hun eigen wijk aanwezig te zijn.
50. Feesten horen bij de stad. Muziekevenementen waarvan bekend is dat deze voor ernstige overlast zorgen bij bewoners in wijken, horen niet in wijken thuis. De gemeente zoekt naar alternatieve locaties voor bijvoorbeeld het Stadspark.
51. Een harde aanpak van fietsendiefstal blijft nodig.
52. Hufterig gedrag en vandalisme tolereren we niet. Wie spullen kapot maakt of graffiti spuit moet de schade vergoeden.
53. Zaken die kleine ergernissen veroorzaken, zoals hondenpoep, opgevoerde brommers, vuil op straat, fietsen op de stoep, moeten efficiënt en consequent worden aangepakt.
54. Mensenhandel tolereren wij niet. De gemeente moet de mensonterende omstandigheden in de rosse buurt hard aanpakken.

6. Ruimte voor talent

Groningen is een kennisstad. Beroepsopleidingen, Hogescholen en Universiteit zijn belangrijk voor de stad. Voor studenten van die opleidingen, zowel uit Nederland als steeds vaker uit het buitenland, moet Groningen de stad zijn waarop ze hun leven lang trots zijn. De aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt kan beter. Met HBO en Universiteit kunnen we meer doen om innovatieve bedrijven in de stad te stimuleren.

Ouders mogen zelf de school kiezen voor hun kind. Dat is een groot recht. Tegelijkertijd verwachten we van ouders actieve betrokkenheid bij het onderwijs van hun kind. Ouders zijn geen klanten, maar zijn samen met scholen verantwoordelijk voor onderwijs.

Iedereen heeft talenten en kan een bijdrage leveren aan de samenleving. Het CDA wil zich inzetten om de kloof tussen laag- en hoogopgeleiden te overbruggen en mensen de gelegenheid geven om het beste uit zich zelf te halen.

Het gezin is een goede basis om op te groeien. Meestal gaat dat goed, maar soms hebben ouders en kinderen het moeilijk. De gemeente krijgt een belangrijke rol in Jeugdzorg. Die Jeugdzorg hoort dicht bij mensen in de buurt.

55. Met Hogeschool en Universiteit kunnen we meer doen om innovatieve bedrijven in de stad te stimuleren. De weg van het laboratorium naar bedrijf moet vanzelfsprekend worden in de stad.
56. Bij spijbelen wordt direct opgetreden om latere problemen te voorkomen.
57. Bij voortijdig schoolverlaten wordt alles op alles gezet om een spoedige herplaatsing te bewerkstelligen. Soms kan een leerwerkcombinatie jongeren meer motiveren om hun opleiding af te maken.
58. Bibliotheken in de wijken blijven open en worden niet de dupe van het Forum. Samen met bibliotheken wordt lezen en voorlezen bevorderd. We zouden graag zien dat filters op internet worden geïnstalleerd.
59. Het bijzonder onderwijs in Groningen geeft onderwijs op levensbeschouwelijke grondslag, passend binnen onze visie op goed onderwijs. Daarom verdient zij ondersteuning die gelijkwaardig is aan die aan het openbaar onderwijs.
60. Er komen steeds meer buitenlandse studenten en onderzoekers naar Groningen om te studeren en te werken. Zij zijn de toekomstige ambassadeurs van de stad. Samen met Hogeschool en Universiteit willen we zorgen dat deze groep zich welkom voelt in de stad bijvoorbeeld door een Visitor Centre Groningen.
61. Groningen is een echte onderwijsstad en beschikt daarmee over een schat aan getalenteerde stagiairs. De gemeente moet zich in overleg met onderwijsinstanties en bedrijfsleven concentreren op het effectief inzetten van dit talent. De gemeente moet hierin het goede voorbeeld geven.
62. Ook Jeugdzorg is gebaat bij één vertrouwd gezicht per gezin. Jeugdzorg moet eenvoudig en toegankelijk zijn, bijvoorbeeld door het Centrum voor Jeugd en Gezin en de intake voor Jeugdzorg onder te brengen in de buurt, zoals de huidige STIPs.
63. Wij zien dat een deel van de jeugdzorg te specialistisch is om door de gemeente te worden gedaan. De gemeente voert regie, maar zorgt er ook voor dat specialismen elders kunnen worden ingekocht.
64. Kinderspeelplaatsen in wijken moeten uitnodigend zijn: mooi, gemakkelijk in onderhoud en veilig. Kinderen, jongeren en ouders worden betrokken bij de inrichting.

7. Sociaal beleid is meedoen

In een sociale samenleving doet iedereen actief mee. Door de huidige economische omstandigheden zitten veel mensen gedwongen thuis. Het sociaal beleid moet gericht zijn op het actief betrekken bij de samenleving en zo sociale vereenzaming tegengaan.

Lang in de bijstand blijven zitten vinden we sociaal onverantwoord. Daarom willen we iedereen in de bijstand verplichten tot het volgen van een opleiding, het doen van arbeidstraining, re-integratietrajecten of vrijwilligerswerk om de kansen op een baan te vergroten. De gemeente moet daarin wel maatwerk bieden. Wie niet mee wil doen, maar wel kan, wordt gekort, en in het uiterste geval volgt intrekking van de uitkering. Niet waar iemand recht op heeft moet leidend zijn, maar waar iemand mee is geholpen. Wie misbruik maakt van uitkeringen verpest het voor anderen.

Mensen met een beperking verdienen een eerlijk kans om mee te doen in onze samenleving. Juist daarin zijn we ook verantwoordelijk voor elkaar. De gemeente kan daarin meer doen, door bijvoorbeeld “Social Return”: bij aanbestedingen verplicht de gemeente de opdrachtnemer een percentage mensen met een beperking in te zetten.

Door de economische crisis groeien steeds meer kinderen op in gezinnen met financiële problemen. Armoedebeleid is er dan ook in eerste instantie gericht op regelingen die zorgen dat kinderen actief mee kunnen doen met sport en cultuur.

65. Ouderenorganisaties, kerken, moskeeën en andere organisaties zijn belangrijke partners voor de gemeente om mensen te informeren over en te helpen met voorzieningen.
66. Wie niet wil meewerken aan scholing, sollicitatiebegeleiding of vrijwilligerswerk, mag gekort worden op de uitkering. Wie ten onrechte een uitkering ontvangt, moet dat terugbetalen met het wettelijk toegestane bedrag per maand.
67. Wij willen “buddy’s” inzetten om mensen in vertrouwelijkheid met schulden te helpen (armoedebestrijding).
68. Misbruik van voorzieningen tolereren we niet en pakken we streng aan door middel van controles.
69. Voedselbanken blijken helaas noodzakelijk. De gemeente ondersteunt waar nodig in het vinden van geschikte accommodaties.
70. Bezoekers van voedselbanken hebben vaak meerdere problemen tegelijk, zoals werkloosheid en schuld. Zij worden actief benaderd om deel te nemen aan het schuldhulpverleningstraject en zoeken naar werk.
71. Een alleenstaande ouder met jonge kinderen wordt vrijgesteld van sollicitatieplicht, maar dient zich, met het oog op terugkeer naar de arbeidsmarkt, wel te scholen.
72. Een aanvulling op loonkosten is een goed middel om werknemers met een beperking aan de slag te krijgen, maar mag geen administratieve rompslomp opleveren.
73. Bij het zoeken van werk voor mensen met een beperking gaan we uit van mogelijkheden en niet van onmogelijkheden. We kijken dus naar wat iemand wel kan en niet naar wat hij of zij niet kan.
74. Kinderen die in armoede opgroeien moeten zwemles kunnen krijgen.

8. *Sport, kunst en cultuur*

Samenleven is ook wat inwoners sportief en cultureel met elkaar ondernemen. Zo vormen de verenigingen en hun vrijwilligers het hart van sportief Groningen en houden zij sport leuk, toegankelijk en betaalbaar. Bij de ondersteuning van de breedtesport hebben verenigingen die actief verschillende bevolkingsgroepen betrekken (jeugd, ouderen, migranten, gehandicapten) prioriteit. Sportdeelname is gezond en gaat overgewicht tegen. Daarnaast bevordert deelname aan sport teamgeest.

De stad kent veel culturele en kunstvoorzieningen, maar het gaat ook om wat zich daarbuiten afspeelt, zoals het amateurtoneel, harmonieën of zangkoren. Cultuur is niet pas cultuur als er subsidie aan wordt gegeven. Geschiedenis, archeologie, monumenten en immaterieel erfgoed dragen bij aan de identiteit van de stad.

75. Topsport is belangrijk voor de stad. Als de gemeente geld steekt in topsport, willen we daarvoor iets terug zien. Bijvoorbeeld door topsporters jongeren clinics te laten geven bij verenigingen en scholen.
76. Sportvelden en sporthallen moeten goed worden verzorgd en onderhouden.
77. Sportvelden en sportzalen moeten efficiënter worden benut, zodat meer mensen er gebruik van kunnen maken.
78. Ook fietsers en wandelaars zijn goed bezig. Kunst-, archeologie- en groenroutes maken de stad aantrekkelijker.
79. Professionele kunst is belangrijk voor het imago van de stad en verdient steun. Onze prioriteit ligt bij amateurs, jong en oud.
80. Van gesubsidieerde verenigingen vragen we jaarlijks een bijdrage in de culturele sfeer van de stad, bijvoorbeeld in de vorm van een optreden.
81. Stadsschouwburg en Oosterpoort kunnen verzelfstandigd verder. Dat geldt ook voor het Centrum Beeldende Kunst.
82. Grote internationale artiesten op de Groninger Drafbaan zijn goed voor een bruisende stad. De gemeente neemt het voortouw voor de lobby bij concertorganisaties.
83. Op in het oog springende locaties in de stad komen wisselplekken waar ieder halfjaar in samenwerking met Minerva en haar studenten een ander kunstwerk te zien is.
84. Het Forum is voor alle stadigers, niet alleen voor cultuurbobo's.

9. *Duurzaamheid en natuur*

Het CDA ziet de mens als rentmeester van zijn of haar leefomgeving. Wij hebben de wereld slechts in tijdelijke bruikleen en voelen ons ervoor verantwoordelijk de wereld, onze omgeving, de natuur, in een betere staat door te geven aan onze kinderen. Duurzaamheid is dan een houding van waaruit je keuzes maakt, ook als gemeente.

Groningen wil in 2035 een energieneutrale stad zijn. Dat doel is alleen te halen als we voluit samenwerken met bedrijven (zoals de SuikerUnie) instellingen en kennisinstituten als de RUG en Hanzehogeschool, en als we erin slagen om initiatieven van onderaf (bijv. zonnepanelen) te stimuleren en te verbreden.

We zien dat Groningen steeds aantrekkelijker wordt voor bedrijven die op allerlei manieren met duurzaamheid bezig zijn. De steeds groeiende samenballing van kennis en expertise op duurzaamheidsgebied in de stad is daarbij zowel een doel (werkgelegenheid) als een middel (om sneller energieneutraal te worden).

Bij duurzaamheid en rentmeesterschap past het eerlijk omgaan met mensen, dieren en voedsel. Onder eerlijk en duurzaam verstaan wij niet alleen Fair Trade producten, zoals zuivere koffie en schone kleding, waaraan geen kinderhanden hebben gewerkt, maar ook meer aanbod van lokale/regionale diervriendelijke en biologische producten.

85. De gemeente moet het goede voorbeeld geven. Snel toewerken naar energieneutrale eigen gebouwen door bijv. isolatie, warmteopslag, zonnepanelen of het stoken van biomassa.
86. Langs de Zuidelijke Ringweg kunnen heel goed zonnepanelen als geluidsscherm neergezet worden: minder geluid, meer energie.
87. Elektrisch vervoer: in samenwerking met bedrijven worden op strategische punten oplaadpunten geplaatst die ook openbaar toegankelijk zijn.
88. Waar het voor de veiligheid nodig is, laten we meer straatverlichting branden, maar waar het kan doen we het voor duurzaamheid juist minder bijvoorbeeld met behulp van slimme straatverlichting.
89. Duurzaamheid moet ook zichtbaar zijn: we willen via displays laten zien hoeveel CO₂-uitstoot is voorkomen door bepaalde initiatieven.
90. Zowel bij nieuwbouw als bij de bestaande bouw zoekt de gemeente in samenwerking met particuliere eigenaren en corporaties naar nieuwe technieken om woningen duurzamer, en de energierekening lager te krijgen.
91. Duurzaamheid leent zich uitstekend om gebruik te maken van het zelforganiserend vermogen van de samenleving. De gemeente organiseert zich zó dat zij in staat is particuliere of bedrijfsinitiatieven verder te helpen, administratieve drempels weg te nemen en het enthousiasme aan te wakkeren.
92. Net als flessen zouden mensen ook bijv. schoenen, kleding en klein chemisch afval in (de buurt van) winkels kwijt moeten kunnen, bij voorkeur via particuliere initiatieven.
93. De elektrische fiets geeft Groningen de kans om weer fietsstad nr. 1 te worden. Meer fiets- en minder autokilometers. Dat betekent dat we op een (elektrische) fietsvriendelijkere manier naar de veiligheid, de breedte en het comfort van fietspaden en fietsroutes willen kijken, en ook naar de inrichting van wegen, kruisingen en transferia.
94. Om Groningen ook de komende periode 'groenste stad' te laten blijven, houden we vast aan consequent zorgvuldig beheer en onderhoud van het groen, met zorg voor de stedelijke ecologische waarden. Meer samenwerking met instellingen als Natuurmonumenten en de Natuur- en Milieufederatie leidt tot een bredere basis voor natuur in de stad. Zieke bomen worden tijdig vervangen.

10. Solide Stad

Van de gemeente mag je een verantwoord beleid verwachten waarbij niet de korte termijn, maar de lange termijn centraal staat. Er mag structureel niet meer worden uitgegeven dan er binnen komt en er moet gespaard worden voor onverwachte gebeurtenissen. Er is meer discipline nodig bij de begroting. Er mag geen hypotheek worden gelegd op de toekomst. Zo houden we de stad ook voor de generaties na ons gezond.

De afgelopen jaren heeft de gemeente fors moeten interen. Om financiële problemen te voorkomen moet er worden gesneden in taken van de gemeente. Met alleen efficiencymaatregelen komen we er niet. Het is van belang snel overeenstemming te krijgen over wat de kerntaken zijn van de gemeente en wat weggelaten kan worden.

Uitgangspunten voor het financieel beleid zijn voor ons: zorgvuldigheid, spaarzaamheid, transparantie en gematigde lokale lasten. De gemeentelijke uitgaven en investeringen dragen bij aan een maatschappelijk doel. Wij leven niet in de waan van de dag. We zorgen dus ook voor voldoende weerstandsvermogen. Daarom sparen we voor gewenste investeringen.

95. De stad heeft onvoldoende financiële reserves om tegenvallers en risico's in de toekomst op te kunnen vangen. In 2018 moet het weerstandsvermogen op 90% staan, in 2022 op 100%.
96. De woonlasten worden maximaal met het inflatiecijfer verhoogd.
97. Structurele activiteiten moeten worden gefinancierd met structurele gelden. Dit levert een solide basis op met zekerheid over de toekomst.
98. Het CDA is tegen boekhoudtrucs als lapmiddel om echte maatregelen te voorkomen. Als bijvoorbeeld subsidies niet gewenst zijn, worden vervolgens ook geen leningen tegen buitensporige voorwaarden verstrekt.
99. Jaarlijks wordt een duidelijk overzicht gepubliceerd van de instellingen die subsidie gaan ontvangen en wat zij daarvoor doen. Op de gemeentelijke website is ook een duidelijk overzicht te vinden van instellingen die van de gemeente subsidie ontvangen en de taken die men uitvoert.
100. Binnen de gemeentelijke organisatie worden zo weinig mogelijk mensen van buiten ingehuurd.
101. Allerlei extra's bovenop de landelijke cao voor gemeente ambtenaren is niet uit te leggen. Het leidt tot niet-sociale gevolgen. Er moet juist ruimte zijn voor jong talent binnen de gemeentelijke organisatie en in tijden van bezuinigingen op banen en voorzieningen kan een bezuiniging op de eigen organisatie niet uitblijven.
102. Burgers mogen weten waar de gemeente geld aan uitgeeft. Om die reden ontvangen inwoners - bijvoorbeeld bij hun OZB-aanslag - een korte weergave van de uitgaven van het vorige jaar. Declaraties van bestuurders worden op de gemeentelijke website bekendgemaakt.
103. Er komt geen cent extra voor het Forum.
104. De subsidie aan instellingen waar werknemers meer verdienen dan een wethouderssalaris, zal worden gekort met het verschil tussen het bruto salaris van die werknemers en de wethoudersnorm.

